

PIERWSZE

10

LAT

KUJAWSKO-POMORSKA
FEDERACJA
ORGANIZACJI
POZARZĄDOWYCH

Nota od Wydawcy

Publikacja powstała w trakcie projektu „Silniejsi członkowie, silniejsza reprezentacja” finansowanego ze środków otrzymanych z Narodowego Instytutu Wolności-Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030.

Wszystkie materiały i opracowania, o których mowa w publikacji (m.in. narzędzie samooceny, karta zasad, poradniki, raporty) dostępne są na stronie internetowej Federacji.

Toruń, grudzień 2020 roku

Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Fosa Staromiejska 30/3, 87-100 Toruń
www.federacja-ngo.pl
www.facebook.com/KPFOP

Publikacja bezpłatna

Zadanie jest finansowane ze środków otrzymanych z NIW-CRSO w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030.

spis treści

Po pierwszych dziesięciu latach	4
Wspieramy sektor obywatelski	6
Reprezentujemy organizacje	9
Rozwijamy partycypację obywatelską	13
Członkostwo w Federacji	16
Organizacje członkowskie Federacji	19

Po pierwszych dziesięciu latach

Na wstępie wypada odpowiedzieć na pytanie – po co powstała ta publikacja? Wydaje się, że dziesiąte urodziny Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych są już jakimś uzasadnieniem. Ale czy warto tworzyć publikację katalogującą wydarzenia minionych dziesięciu lat? Nie, nie warto. Nasze założenie jest inne. Działalność organizacji sieciowych takich jak Federacja, jak i samo „sieciowanie” nie są popularne w polskim III sektorze, dlatego chcemy opowiedzieć o tym jak jedna aktywność w Federacji prowadzi nas do kolejnej i czym, w coraz liczniejszej grupie organizacji pozarządowych, obecnie się zajmujemy.

A faktycznie mija nam dziesięć lat działalności, bowiem Federację powołaliśmy w formie związku stowarzyszeń w 2010 roku. Była to decyzja dziesięciu organizacji-złożycieli i wynik działań stworzonego przez nas trzy lata wcześniej Porozumienia o współpracy toruńskich organizacji pozarządowych. Inaczej mówiąc, powstanie Federacji nie było wynikiem projektu lub nagłej potrzeby, ale efektem wspólnych przedsięwzięć, spotkań i przemysłów w grupie Porozumienia. W statucie Federacji określiliśmy kilka celów, z których każdy dotyczył innej sfery naszych zainteresowań, m.in. rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, umacniania poczucia tożsamości środowiska organizacji pozarządowych, wypowiadania się w sprawie uregulowań prawnych czy wspierania działalności organizacji członkowskich. Oczywiście tak

wówczas, jak i dzisiaj cele te są tylko luźno związane z zadaniami statutowymi poszczególnych członków Federacji. Dlatego rolą Federacji było i jest podejmowanie aktywności w sprawach, które są wspólne dla organizacji członkowskich, a którymi organizacje te najczęściej się nie zajmują.

Wiele z działań podejmowanych w Federacji ma charakter projektów realizowanych wspólnie z organizacjami członkowskimi. Dotychczas przeprowadziliśmy 10 takich przedsięwzięć, w których Federacja była liderem lub partnerem projektu i które dotyczyły zagadnień tak różnych jak rozwijanie kompetencji eksperckich NGO, opracowanie modeli pracy środowiskowej z osobami z niepełnosprawnością, czy rozwój partycypacji obywatelskiej.

Na początku naszej drogi, zdając sobie sprawę z tego, że „organizacje to ludzie” i to oni faktycznie stanowią o jakości działań organizacji, powołaliśmy przy Federacji zespół ekspercki, który zaczął wyznaczać kierunki rozwoju i je realizować. Stopniowo budowaliśmy w ten sposób wspólnotę, a metoda pracy w formule zespołów eksperckich sprawdza się u nas do dziś. Tworzenie Federacji zaczęliśmy „od siebie”. Najpierw nazwa-

liśmy wartości i zasady etyczne, które są dla nas ważne i nas łączą, aby wypracować wewnętrzny system standardów działania dla Federacji, jak i dla organizacji członkowskich. Tak powstała „Karta zasad organizacji pozarządowej”, jak i „narzędzie samooceny”, które służy wewnętrznej samoocenie organizacji, określaniu jej celów, silnych stron i deficytów, a przede wszystkim budowaniu wspólnoty. Dopiero tak przygotowani zaplanowaliśmy zaangażowanie się w kwestie współpracy międzysektorowej, zwłaszcza z administracją publiczną, aktywnie wtaczając się w konsultacje społeczne czy uczestnictwo w zespołach międzysektorowych. Dodatkowym elementem, na którym się skoncentrowaliśmy było promowanie III sektora i aktywności obywatelskiej. W codziennej działalności widzieliśmy zbyt często niezrozumienie dla aktywności społecznej, by nie wtaczyć się w budowanie rzetelnego wizerunku organizacji obywatelskich. Tak powstał proces wyróżniania organizacji pozarządowych certyfikatem „Organizacja sprawdzona”, jak i kampania na rzecz przekazywania 1% podatku dla organizacji z województwa.

Dzisiaj Federacja to ponad 30 organizacji z kilku miejscowości w różnych częściach regionu, głównie organizacji z wieloletnią historią, statymi działaniami i statym personelem, które aktywnie wtaczają się w kształtowanie i realizację celów Federacji. Współpracujemy z kilkudziesięcioma organizacjami i samorządami, mamy reprezentantów w kilkunastu gremiach międzysektorowych, realizujemy projekty własne i z dofinansowaniem zewnętrznym, a z naszych propozycji i przedsięwzięć korzysta kilkaset osób rocznie. Jednak nadal motorem dla naszych działań jest wspólna dyskusja, wspólne wyciąganie wniosków, poszukiwanie rozwiązań i wzajemne wspieranie się pomysłami. Dzięki temu powstają inicjatywy adresowane do naszych członków, jak i do III sektora w regionie – najczęściej realizują je wspólnie organizacje członkowskie lub ich reprezentanci w Federacji.

Patrząc z perspektywy dziesięciu lat, możemy uznać, że jesteśmy... dobrze rozgrzani do dalszej aktywności. Do dalszego budowania trwałej sieci powiązań między organizacjami członkowskimi, rozwijania III sektora w województwie i podejmowania kolejnych wyzwań. Do udziału w tych działaniach zapraszamy wszystkie organizacje pozarządowe z regionu, które podzielają nasze cele i zainteresowania. A właśnie o stanie realizacji tych celów i zainteresowań opowiada ta publikacja.

Członkowie Federacji

Karta zasad Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych określa kluczowe zasady aktywności pozarządowej – niezależność, przejrzystość, odpowiedzialność, rzetelność, partnerstwo i unikanie konfliktu interesów.

Wspieramy sektor obywatelski

„Rozwijanie standardów działania”, „umacnianie poczucia tożsamości środowiska pozarządowego”, „budowanie rzetelnego wizerunku organizacji” to cele wpisane w statucie Federacji, które oderwane od konkretnych działań i ich wyników brzmią jak zaklęcia albo przejawskrawiona definicja. Należy raczej zapytać, z czego wynika chęć realizowania tak określonych celów? I jak są one osiągnane?

Kłopotem i bolączką osób aktywnych w organizacjach obywatelskich są często braki kontaktów w środowisku pozarządowym, czasami brak inspiracji do efektywniejszego działania, a czasami niezrozumienie lub nawet nieufność w lokalnej społeczności nawet mimo kilkuletniej aktywności. To z potrzeby poszukiwania inspiracji dla rozwoju działalności pozarządowej i z chęci upowszechniania tej działalności zrodził się pomysł certyfikacji i przyznawania przez Federację znaku jakości – „Organizacja sprawdzona”.

Certyfikacja jest sposobem na wyróżnianie tych stowarzyszeń i fundacji z województwa, które prowadzą profesjonalną działalność pozarządową, a także zachęcają do niej innych i angażują się na rzecz środowiska pozarządowego. Gdy w 2012 roku startowaliśmy z pierwszą edycją certyfikacji nie wiedzieliśmy jakiego zainteresowania ze strony stowarzyszeń i fundacji możemy się spodziewać. Do procesu certyfikacji przystąpiło ponad

czterdzieści NGO z regionu, a w kolejnych edycjach liczba ubiegających się o certyfikat wahała się od ponad dwudziestu do aż czterdziestu podmiotów. Kilkakrotnie zdarzyło się, że wśród przystępujących do procesu były organizacje, które nie uzyskały certyfikatu za pierwszym razem, ale z sukcesem ubiegały się o certyfikat w kolejnej edycji po wprowadzeniu zmian w prowadzonej działalności. Decyzję o przyznaniu wyróżnień podejmuje Kapituła Certyfikatu w oparciu o informacje uzyskane od organizacji aplikujących, od

W regionie są 22 organizacje pozarządowe wyróżnione certyfikatem „Organizacja sprawdzona”. Charakter tych organizacji najlepiej oddaje określenie „profesjonalni społecznicy, certyfikowani entuzjaści”.

przedstawicieli Kapituły z wizyt w organizacjach, z rekomendacji od innych podmiotów itp. Certyfikacja wzmacnia też więzi środowiska pozarządowego – wyróżnienie „Organizacja sprawdzona” jest przyznawane przez organizacje innym organizacjom, stanowi rodzaj wyróżnienia sektorowego, którego w III sektorze naszego województwa dotychczas nie było.

Skoro są wyróżnienia, trzeba o nich mówić i to mówić głośno – przyznanie certyfikatów stało się dla nas okazją do stworzenia przestrzeni do integracji III sektora dzięki spotkaniom okolicznościowym. To w powiązaniu z certyfikacją realizujemy konferencje z elementami dyskusji, wspólnego wypracowania rozwiązań i szkoleń. Dwukrotnie finał procesu certyfikacji potoczyliśmy z forum dla kujawsko-pomorskich NGO.

W 2012 roku przedsięwzięcie to przyciągnęło blisko dwustu uczestników, którzy w trakcie czterech sesji dyskusyjnych omawiali kwestie ważne w działalności organizacji – o niebezpieczeństwie utraty niezależności przez organizacje, potrzebie

i roli reprezentacji III sektora, problemach i zadaniach w kontaktach z administracją oraz wyzwaniach i pułapkach profesjonalizacji NGO.

Z kolei do spotkania w 2016 roku dla ponad stu czterdziestu uczestników dodaliśmy element „godzina do lunchu” – czas na wymianę kontaktów i integrację, możliwość zrobienia wspólnego zdjęcia, skorzystanie ze stoisk tematycznych, stolików dyskusyjnych oraz opracowanie i druk wizytówek dla organizacji.

Certyfikacja organizacji pozarządowych z województwa jest ważnym elementem w rozwijaniu standardów działania NGO, ale nie jest działaniem jedynym. Koncentrujemy się także na wolontariacie i jego roli w funkcjonowaniu organizacji obywatelskich. Zaczynaliśmy od organizacji wojewódzkiego konkursu „Wolontariat w akcji” promującego kompleksowe i ciekawe pomysły na rozwój wolontariatu, w tym przygotowania organizacji i wolontariuszy do współpracy. Od 2019 roku jesteśmy partnerem regionalnym Korpusu Solidarności, ogólnopolskiego programu, dzięki któremu możemy prowadzić szeroką gamę działań rozwijających wolontariat. Na nasze propozycje składają się cztery bloki aktywności adresowanych dla różnych grup odbiorców: dla „wolontariuszy”, zarówno tych już aktywnych, jak i dla osób zainteresowanych podjęciem aktywności wolontariackiej, którym pomagamy nawiązać kontakty, zdobyć kompetencje, wymieniać się doświadczeniami, jak i zdobyć umiejętności planowania własnej „ścieżki” wolontariackiej; dla „koordynatorów wolontariatu”, czyli dla osób, które zarządzają grupą wolontariuszy w organizacjach, dla których oprócz spotkań i szkoleń mamy także staże rozwojowe w organizacjach i debaty wolontariackie; dla „organizatorów wolontariatu” świadczymy pomoc w organizacji i podejmowaniu działań wolontariackich, w rozwinięciu dotychczasowej aktywności lub podniesieniu jej standardów, w tym proponujemy im spotkania branżowe, szkolenia, poradnictwo oraz

certyfikację; dla „otoczenia wolontariatu” budujemy lokalne koalicje, które podejmują wspólne działania dysponując własnym budżetem.

Do aktywności na rzecz rozwoju sektora obywatelskiego zachęcamy inne organizacje. Taką okazją są dla nas „granty jubileuszowe”, czyli jeden z naszych pomysłów na uczczenie dziesiątych urodzin Federacji. Do udziału w konkursie na wybór grantobiorców zaprosiliśmy organizacje z województwa, które chciały przeprowadzić inicjatywy z zakresu rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Inaczej mówiąc, granty mają za zadanie wspierać działania, które wpisują się w zagadnienia ważne w aktywności Federacji: rozwijanie III sektora, organizacji pozarządowych i współpracy między nimi, wolontariatu oraz współpracy międzysektorowej. Spośród ponad 30 zgłoszeń (złożonych projektów) wyłoniliśmy 16 inicjatyw, dzięki którym przeprowadzone zostały działania włączające mieszkańców do aktywności na rzecz lokalnej społeczności, inicjatywy rozwijające dotychczasową ofertę poszczególnych NGO czy projekty dla konkretnych grup potrzebujących (dzieci, seniorów, osób wychodzących z bezdomności).

Reprezentujemy organizacje

Dla organizacji sieciowej naturalne jest zaangażowanie w reprezentowanie jej członków wobec innych podmiotów. Nie inaczej jest z Federacją, która zrzeszając stowarzyszenia i fundacje z województwa angażuje się w działania rzecznicze i konsultacyjne na rzecz tych organizacji. Aktywnie uczestniczymy w konsultacjach dokumentów strategicznych, programów współpracy, programowania funduszy europejskich i krajowych, jak też bierzemy udział w spotkaniach gremiów opiniodawczych. Zaangażowanie to nie jest niczym innym, jak skorzystaniem z możliwości jakie płyną z przepisów prawa (udział w konsultacjach, włączenie w prace zespołów międzysektorowych). Ale, po pierwsze, możliwość wynikająca z prawa to tylko zaproszenie do aktywności, trzeba jeszcze podjąć wyzwanie, a po drugie, w Federacji idziemy dalej, tworząc platformę do aktywności rzeczniczej.

Szukając dobrych praktyk i rozwiązań w obszarze współpracy samorządów lokalnych z organizacjami pozarządowymi, przy zaangażowaniu reprezentantów III sektora i samorządów, wypracowaliśmy rozwiązania „ożywiające” te relacje, przy wykorzystaniu programów współpracy samorządów z NGO. Rozwiązania te nazwaliśmy „modelami” wspierającymi faktyczną kooperację międzysektorową koncentrującą się na wspólnym budowaniu programu współpracy jako planu działania na rzecz lokalnej społeczności. Zebrane pomysły trafiły do wszystkich kujawsko-pomor-

skich samorządów i do szerokiej grupy organizacji w regionie.

Angażujemy się w funkcjonowanie gremiów opiniodawczo-doradczych – przedstawiciele Federacji zostali wybrani przez sektor pozarządowy regionu do Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (IV i V kadencja) oraz do Sejmiku Organizacji Pozarządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego (III i IV kadencja). Obecni są również w radach pożytku publicznego w miastach i w powiatach. Włączyliśmy się także w zespoły i gremia związane z ekonomią społeczną, jak i z programowaniem wykorzystania funduszu europejskich w Polsce na poziomie krajowym i regionalnym. Nie tylko sami uczestniczymy w pracy zespołów międzysektorowych, ale także namawiamy inne organizacje do aktywności w tej formie rzecznictwa. Stąd wzięty się inicjatywy na rzecz tworzenia procedur wyborczych do gremiów międzysektorowych, szczególnie rad działalności pożytku publicznego (prowadzone w regionie) oraz komitetów monitorujących fundusze europejskie (na terenie całego kraju we wspólnym działaniu z Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych).

Reprezentanci Federacji i organizacji członkowskich Federacji uczestniczą w pracach 15 zespołów i grup międzysektorowych.

i podsumowywanie podejmowanych działań. W ten sposób staramy się budować mechanizm koordynacji reprezentantów III sektora w gremiach opiniotawczo-doradczych, jednocześnie tworząc dla nich zaplecze organizacyjne i techniczne – finansujemy wydatki na organizację spotkań z reprezentowanym środowiskiem, sporządzenie analiz eksperckich i opinii prawnych, czy szkolenia z kompetencji i wiedzy niezbędnych w pracy reprezentanta NGO.

W aktywności rzeczniczej, szybko stało się dla nas jasne, że obok angażowania się w konsultacje i bardziej rozwinięte formy partycypacji obywatelskiej, niezbędne jest podnoszenie kompetencji eksperckich przedstawicielek i przedstawicieli organizacji pozarządowych z województwa w procesach stanowienia prawa. Zaangażowanie organizacji w konsultacjach jest wciąż na niskim poziomie, a niezbędne jest, by kadry NGO angażowały się w procesy stanowienia prawa, nie tylko z uwagi na konieczność ulepszania przepisów, ale przede wszystkim przyjmując rolę rzecznika tych środowisk, które nie potrafią lub nie mają możliwości wypowiedzenia się publicznie – w imieniu podopiecznych organizacji. Okazję do takiego działania dały nam środki europejskie, dzięki którym stworzyliśmy cykl edukacyjny „Szkoła Stanowienia Prawa”, który służy budowaniu zaplecza eksperckiego dla III sektora w regionie. W Szkole uczestniczą członkowie, wolontariusze i pracownicy organizacji pozarządowych z województwa.

Oprócz ważnych zagadnień poruszanych podczas zajęć, jej niewątpliwą wartością jest moż-

liwość spotkania z osobami zaangażowanymi w działania III sektora, a także podejmowanie wspólnych działań przez uczestników. Szkoła to pięć dwudniowych spotkań, których tematyka dotyczy zagadnień niezbędnych członkom organizacji w prowadzeniu działań na rzecz zmiany prawa, ale też w codziennych działaniach organizacji: rzecznictwo interesów, dostęp do informacji publicznej, prowadzenie działań strażniczych, fact checking czy umiejętność wystąpień publicznych. Elementem programu jest także „warsztat wdrożeniowy”, czyli wspólne planowanie i realizowanie działań rzeczniczych na rzecz zmian prawnych i rozwiązań, które są ważne dla uczestników. Absolwenci Szkoły tworzą Forum Dobrego Prawa – grupę osób, które chcą zajmować się sprawami ważnymi dla sektora pozarządowego i tworzyć eksperckie zaplecze organizacji pozarząd-

dowych w Kujawsko-Pomorskiem. Forum spotyka się raz w kwartale, podejmuje tematy rzecznicze i jest płaszczyzną kontaktu osób, które uczestniczą w działaniach rzeczniczych.

Punktem wyjścia dla działań rzeczniczych są bardzo często badania i analizy, przygotowywane nierzadko przez organizacje obywatelskie. Dla nas tematem aktywności badawczej była np. przystępność Krajowego Rejestru Sądowego dla organizacji pozarządowych (2020), która pozwo-

lita zweryfikować jakość współpracy wydziałów Krajowego Rejestru Sądowego z organizacjami pozarządowymi na wielu płaszczyznach, m.in. przystępności formularzy wniosków składanych w KRS, przejrzystości procedur, zrozumiałości wydawanych decyzji czy też dostępności budynków dla osób z niepełnosprawnościami. Do udziału w badaniu przystąpiło 160 organizacji z całego kraju, a wyniki monitoringu posłużą zwiększeniu świadomości sędziów, pracowników sądów oraz przedstawicieli władzy wykonawczej i ustawodawczej w zakresie problemów z jakimi najczęściej borykają się organizacje pozarządowe w kontaktach z KRS.

W trzech edycjach Szkoły Stanowienia Prawa uczestniczyło ponad 50 osób. Absolwenci Szkoły w ramach Forum Dobrego Prawa zajmują się sprawami tak różnymi jak rozwój wolontariatu długoterminowego, rozszerzenie mechanizmu zachęty podatkowej na rzecz przekazywania darowizn organizacjom społecznym czy ułatwienie procesu orzekania o niepełnosprawności.

Rozwijamy partycypację obywatelską

Podobnie jak z aktywnością organizacji pozarządowych w konsultacjach społecznych, jest z aktywnością mieszkańców. Im więcej osób zachęcimy do udziału w działaniach partycypacyjnych, tym wypracowane rozwiązania będą lepsze, a umiejętność brania odpowiedzialności za sprawy lokalne wyższa. W Federacji wspieranie aktywności partycypacyjnej mieszkańców rozpoczęliśmy od przedsięwzięcia przeprowadzonego wspólnie z Powiatem Bydgoskim, które polegało m.in. na realizacji procesów partycypacji społecznej w małych społecznościach w oparciu o grant uzyskany od Federacji (2014).

Ten swoisty test na pobudzenie aktywności rzeczniczej mieszkańców i organizacji pozwolił na partycypacyjne przygotowanie pomystów tak różnych jak plan ścieżek rowerowych, podział funduszu sołectkiego czy tworzenie centrum wolontariatu. Działania te potwierdziły, że dobrze zaplanowany, czyli transparentny i przemyślany proces partycypacyjny przyciąga szeroką grupę osób zainteresowanych tym co dzieje się w ich środowisku i chcących aktywnie uczestniczyć w planowaniu i realizacji ważnych przedsięwzięć.

Z kolei nasze organizacje członkowskie wsparliśmy w konsultacjach społecznych w dwóch przedsięwzięciach (2017), które dotyczyły wypra-

cowania innowacyjnych modeli działań społecznych na rzecz konkretnych grup potrzebujących. Jednym z nich był „model środowiskowego leczenia zaburzeń psychicznych”, który powstał w partnerstwie trzech organizacji, a drugim „model wspierania osób z niepełnosprawnością intelektualną” wypracowany przez partnerstwo czterech podmiotów. Rozwiązania opisane w obu modelach są praktycznymi i przemyślanymi pomysłami pomocy osobom z niepełnosprawnością (model na rzecz środowiskowego leczenia zaburzeń psychicznych został później również przetestowany w formie trzyletniego projektu pilotażowego), a każdy z nich po opracowaniu przez grupy robocze (z udziałem specjalistów, rodzin i osób z niepełnosprawnościami) został poddany szerokim konsultacjom społecznym z serią spotkań otwartych oraz konsultacji pisemnych. Za proces konsultacji odpowiadała w każdym z tych przedsięwzięć Federacja.

Chcąc aktywnie włączyć mieszkańców w decydowanie o ich społeczności, zdecydowaliśmy się zaangażować – tym razem pracując aż w czterech województwach, w kujawsko-pomorskim, pomorskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim – w rozwijanie partycypacji obywatelskiej w obszarze planowania przestrzennego. W tych przedsięwzięciach realizowanych już piąty rok (od 2016) zainteresowanym gminom przekazujemy

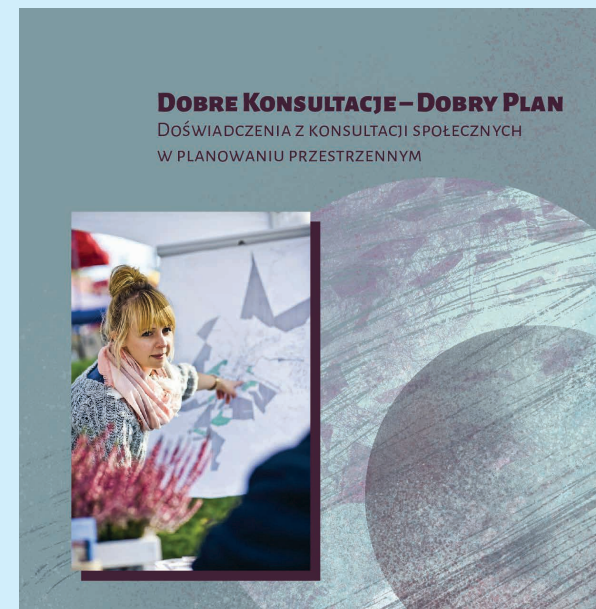
środki (granty) na realizację konsultacji społecznych dokumentów planistycznych. Pomagamy ustalić temat konsultacji, zaplanować działania wtaczające mieszkańców, jak i wspieramy w trudnościach realizacyjnych.

Konsultacje społeczne ogłaszane przez jednostki publiczne najczęściej mają charakter pisemny, dlatego jednym z naszych pierwszych działań w obszarze konsultacji było stworzenie serwisu internetowego umożliwiającego komentowanie dokumentów stacja-konsultacja.pl (2013). Wyjątkowość tego rozwiązania polega na zastosowaniu prostego mechanizmu pozwalającego komentować „podczas czytania” konkretne strony i fragmenty konsultowanego tekstu. Z serwisu korzystają zarówno podmioty publiczne (organizatorzy konsultacji), jak i mieszkańcy i organizacje wnoszący swoje uwagi i stanowiska. W 2020 roku przebudowaliśmy system tworząc w nim dodatkowo możliwość konsultowania także grafik, np. planów zagospodarowania przestrzennego.

Mimo że rzadko zdarza się, aby organizacje pozarządowe przeprowadzały konkursy dla samorządów lokalnych, to o tytuł „Proobywatelskiego samorządu” ubiegało się blisko dwadzieścia kujawsko-pomorskich gmin i powiatów.

Działając na rzecz wtaczenia jak najszerszej grupy obywateli i organizacji w konsultacje przygotowaliśmy kilka publikacji dokumentujących nasze doświadczenia i dobre praktyki. Należą do nich poradniki: „Plan faktycznej współpracy. Poradnik partycypacyjnego tworzenia programu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi” – wynik spotkań i dyskusji oraz działalności zespołu eksperckiego Federacji w obszarze konsultacji społecznych programów współpracy

samorządów z organizacjami pozarządowymi (2014); „Zaplanuj, przedyskutuj, podejmij decyzję. Subiektywny poradnik o konsultacjach społecznych” (2015), który jest przeglądem konsultacji zrealizowanych w powiecie bydgoskim w 2014 i 2015 roku. Przykłady przeprowadzonych konsultacji pokazują jak z powodzeniem można dyskutować na tematy ważne dla mieszkańców i organizacji pozarządowych w matych społecznościach; oraz „Dobre konsultacje – dobry plan. Doświadczenia z konsultacji w planowaniu przestrzennym” (2018), w którym opowiadamy o przebiegu procesów konsultacyjnych realizowanych w oparciu o granty przyznane samorządom lokalnym, o wynikach aktywności konsultacyjnej poszczególnych gmin, o najczęściej stosowanych technikach konsultacyjnych, a także o staraniach na rzecz wtaczenia w konsultacje grup o specjalnych potrzebach funkcjonalnych.

Szukamy także inspirujących przykładów i dobrych rozwiązań w samorządach w naszym regionie. Stąd wziął się pomysł wyróżnienie samorządów gmin i powiatów z województwa kujawsko-pomorskiego, które prowadzą wysokiej jakości współpracę z organizacjami pozarządowymi i tworzą przestrzeń dla aktywności obywatelskiej (2016). Proces wyróżniania obejmował nabór aplikacji (formularzy przesłanych przez samorządy), wizytę przedstawicieli Kapituły w samorządach oraz zasięganie opinii u przedstawicieli organizacji pozarządowych z obszaru funkcjonowania konkretnych samorządów lokalnych. Wyróżniliśmy trzy jednostki nadając im tytuł „Proobywatelskiego samorządu”, a rozwiązania stosowane przez te samorządy upowszechniliśmy wśród innych gmin i powiatów, zarówno publikując o nich materiały, jak i prezentując na konferencjach międzysektorowych.

Na realizację konsultacji społecznych w planowaniu przestrzennym w trakcie czterech lat działań przekazaliśmy granty 48 gminom o łącznej wartości ponad 1,4 mln zł.

Członkostwo w Federacji

Nie tylko wspólne działania, ale w tym samym stopniu tworzenie płaszczyzny kontaktów i wspólna integracja pozwalają nam budować coraz silniejsze więzy między organizacjami członkowskimi. Dbamy o to, aby tworzyć przestrzeń do wspólnych spotkań. Jednym z takich rozwiązań są cotygodniowe śniadania pozarządowe, które mają pomóc w zacieśnianiu współpracy między organizacjami, w tym poznawaniu bieżących działań poszczególnych organizacji i wyzwań przed jakimi aktualnie stoją. A to z kolei prosta droga do wzajemnego wspierania się, do planowania i realizacji wspólnych działań.

W Federacji chcemy mieć stały termin i miejsce, gdzie możliwe jest spotkanie i rozmowa w pozarządowej grupie – stała płaszczyzna kontaktu, inspiracji i integracji, zapewniająca koleżeńską atmosferę. To oczywiście bardzo prosta forma komunikacji i współpracy, ale pomaga w rozmowach na luzie, a czasami bardzo poważne tematy. Innym rozwiązaniem na rzecz integracji są spotkania z elementami szkoleniowymi. Najczęściej dotyczą zmieniających się zagadnień prawnych, bądź podnoszenia kompetencji, ale nierzadko mają charakter spotkań tematycznych, w tym również przygotowujących do aplikowania w konkursach o środki publiczne. Ze spotkań poświęconych źródłom finansowania często biorą się wspólne inicjatywy projektowe, chociaż projekty partnerskie powstają równie często jako planowe działania zapoczątkowane wspólną diagnozą potrzeby tączenia

doświadczeń i potencjałów organizacji członkowskich na rzecz realizacji szerszych przedsięwzięć, których pojedyncze organizacje nie byłyby w stanie zrealizować samodzielnie. Tak było np. z projektem na rzecz rozwijania kompetencji eksperckich reprezentantek i reprezentantów organizacji pozarządowych w procesach stanowienia prawa, który przeprowadziliśmy w partnerstwie czterech organizacji, czy z projektem na rzecz rozwoju wolontariatu, który przygotowało i przeprowadziło dziewięć stowarzyszeń i fundacji. Z kolei w wyniku dyskusji nad potrzebami organizacji członkowskich realizujących projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej wziął się cykl spotkań poświęconych wymianie wiedzy i doświadczeń realizatorów tych projektów, natomiast z rozmów o potrzebach osób reprezentujących III sektor w gremiach opiniotawczo-doradczych wynikał pomysł powołania „sekretariatu rzeczniczego”.

Pieniądze na nasze działania pochodzą najczęściej z projektów, które tworzymy jako kolejne przedsięwzięcia służące stopniowemu rozwijaniu naszych inicjatyw i pomysłów. Korzystamy ze środków takich programów jak FIO czy PROO oraz z Funduszy Strukturalnych. Nie ubiegamy się o środki samorządów lokalnych i regionalnych.

Federacja otwarta jest na udział w niej kolejnych organizacji pozarządowych działających w różnych obszarach pożytku publicznego. Sama procedura przystąpienia do Federacji jest bardzo prosta i można ją opisać w trzech krokach:

1. Organizacja zainteresowana przystąpieniem do Federacji składa pisemny wniosek o przyjęcie. Nie mamy wzoru, ani formularza takiego wniosku. Potrzebny jest pisemny akces, a nie poprawnie wypełniony formularz. Do wniosku należy dołączyć sprawozdanie merytoryczne i finansowe z działalności organizacji za ostatni zamknięty rok obrotowy.
2. Do wniosku o przyjęcie należy załączyć dwie pisemne rekomendacje od innych członków Federacji, w tym od jednej organizacji, która ma swojego reprezentanta w zarządzie Federacji. A co zrobić gdy aplikująca organizacja nie ma takich rekomendacji? Trzeba zwrócić się do zarządu Federacji o pomoc w uzyskaniu rekomendacji. Wówczas spotykamy się, rozmawiamy i wystawiamy rekomendacje.
3. Przyjęcie organizacji następuje w drodze uchwały zarządu Federacji. Federacja jest organizacją członkowską, a w organizacjach członkowskich wymagane są składki. Składka roczna w Federacji to sześćdziesiąt złotych.

Federację założyła dziewięć organizacji, a dzisiaj uczestniczy w niej ponad trzydzieści stowarzyszeń i fundacji, z których zdecydowana większość bierze udział w bieżących działaniach Federacji.

A co przed nami? Z okazji naszego 10-lecia rozpoczęliśmy kilka działań, z których do najważniejszych należy rozpoczęcie kampanii fundraisingowej „Fundusz Kopernikański”, przygotowanej wspólnie przez organizacje członkowskie. Środki pozyskane w wyniku

działania Funduszu zostaną przeznaczone na inicjatywy organizacji należących do Federacji, ale także na realizację planów rozwojowych Federacji. Drugim z tych działań jest rozpoczęcie aktywności „sekretariatu rzeczniczego”, którego zadaniem jest wspieranie reprezentantek i reprezentantów NGO w gremiach opiniotawczo-doradczych, ale także bieżące monitorowanie i upowszechnianie

nianie aktywności tych gremiów, w tym aktywności ich pozarządowych członków. A trzecim przedsięwzięciem jest rozpoczęcie współpracy ponadnarodowej w oparciu o „Plan współpracy ponadnarodowej”, który przygotowaliśmy wspólnie w gronie organizacji członkowskich. Na najbliższych kilka miesięcy zaplanowaliśmy wyjazdy zagraniczne i spotkania z partnerami zagranicą.

Dzięki zaangażowaniu organizacji tworzących Federację, dzisiaj możemy powiedzieć, że osiągamy aktywnie wszystkie cele, które zakładając Federację ustaliliśmy jako wspólne i wpisaliśmy do statutu. Jednak na takim przekonaniu się nie kończy. Co kilka lat w Federacji przyjmujemy „plany strategiczne”, które określają nasze priorytety na najbliższe lata i które po upływie czasu, na jaki zostały przyjęte, poddawane są weryfikacji pod względem ich efektywności i przydatności. Obecnie jesteśmy w takim punkcie. Planujemy naszą przyszłość na kolejne pięć lat opracowując kolejną strategię rozwoju.

Organizacje członkowskie Federacji

CISTOR Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne

ul. Stokrotkowa 22, 87-100 Toruń
www.cistorsps.pl

Daj Szansę Fundacja na Rzecz Rozwoju Dzieci Niepełnosprawnych

ul. Piskorskiej 11, 87-100 Toruń
www.fundacja-dajszanse.pl

Europejskie Centrum Współpracy Młodzieży

Wola Zamkowa 12a, 87-100 Toruń
www.ecwm.org.pl

Fundacja Court Watch Polska

ul. Moniuszki 5/8, 87-100 Toruń
www.courtwatch.pl

Fundacja Feniks

ul. Podgórna 13a, 87-100 Toruń
www.facebook.com/FundacjaFeniks

Fundacja Kaktus

ul. Bortnowskiego 10/11,
85-793 Bydgoszcz
www.fundacjakaktus.pl

Fundacja Kreatywnej Edukacji

ul. Chopina 28, 85-092 Bydgoszcz
www.fundacijakreatywnejedukacji.org

Fundacja Revital Medic

ul. Gregorkiewicza 3, 87-100 Toruń
www.revitalmedic.pl

Fundacja Liberi

ul. Błękitna 12, 85-370 Bydgoszcz
www.fundacjaliberi.pl

Fundacja Stabilo

ul. Fosa Staromiejska 30/6, 87-100 Toruń
www.stabilo.org.pl

Fundacja na Rzecz Integracji Międzypokoleniowej i Dobrego Życia Seniorów „Łączymy Pokolenia”

ul. Piastowska 5, 87-100 Toruń
www.laczymypokolenia.org

Fundacja Światło

ul. Grunwaldzka 64, 87-100 Toruń
www.fundacja.swiatlo.org

Fundacja na Rzecz Osób Niepełno- sprawnych „Arkadia” w Toruniu

ul. Młyńska 2-4, 87-100 Toruń
www.arkadia.torun.pl

Fundacja Verda

ul. Żeromskiego 9/5, 87-100 Toruń
www.facebook.com/fundacijaverda

Fundacja Wiatrak

ul. Bottucia 7, 85-796 Bydgoszcz
www.wiatrak.org.pl

Gildia Mediacyjna

Szosa Chetmińska 234/1, 87-100 Toruń
www.wybierammediacje.pl

Jestem Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Osobom Potrzebującym Wsparcia

ul. Fatąta 98-102, 87-100 Toruń
www.stowarzyszeniejestem.pl

Klub Sportowy Zryw Radziejów

ul. Sportowa 1, 88-200 Radziejów
www.ks-zryw.pl

Liga Kobiet Polskich

Kujawsko-Pomorski Oddział Wojewódzki
ul. Modrzewiowa 6, 85-631 Bydgoszcz
www.facebook.com/WTZ.Modrzew

Pomorska Fundacja Rozwoju, Kultury i Sztuki

Fosa Staromiejska 30/3, 87-100 Toruń
www.fundacja-torun.pl

RC fundacja konsultingu i rehabilitacji

ul. Matejki 38/3, 87-100 Toruń
www.rc-fundacja.pl

Rodzice Dzieciom Fundacja Dobrej Edukacji

ul. Piskorskiej 11, 87-100 Toruń
www.facebook.com/RodziceDzieciom

Rypińskie Stowarzyszenie Inicjatywa

ul. Mleczarska 23, 87-500 Rypin
www.inicjatywarypin.pl

Stowarzyszenie Młode Dęby

Staboszewko 9, 88-306 Dąbrowa
www.facebook.com/MlodeDeby

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Kobiet GINEKA

ul. Piotrowskiego 3/2, 85-098 Bydgoszcz
www.kpowes.org.pl

Stowarzyszenie Nova

ul. Chotonińskiego 30/35, 85-127 Bydgoszcz
www.stowarzyszenienova.pl

Stowarzyszenie Rozwoju Solca Kujawskiego

ul. Toruńska 8, 86-050 Solec Kujawski
www.srsk.org.pl

Stowarzyszenie Serce za Serce

ul. Tuwima 9, 87-100 Toruń
www.sercezaserce.pl

Stowarzyszenie Tilia

ul. Przysiecka 13, 87-100 Toruń
www.tilia.org.pl

Stowarzyszenia Wspierania Osób Niepełnosprawnych SUBICERE

ul. Szkolna 28B, 88-200 Radziejów
www.subicere.pl

Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu

ul. Armii Krajowej 9, 88-100 Inowrocław
www.tkopd.inowroclaw.pl

Toruńskie Stowarzyszenie Aktywności Społecznej

ul. Bydgoska 58, 87-100 Toruń
www.tsas.torun.pl

Toruńskie Stowarzyszenie Współpraca

ul. Niesiotowskiego 20, 87-100 Toruń
www.tswspolpraca.one.pl

Towarzystwo Rozwoju Gminy Dobrcz

ul. Długa 50, 86-022 Dobrcz
www.trgd.dobrcz.pl

KUJAWSKO-POMORSKA
FEDERACJA
ORGANIZACJI
POZARZĄDOWYCH

www.federacja-ngo.pl
www.facebook.com/KPFOP